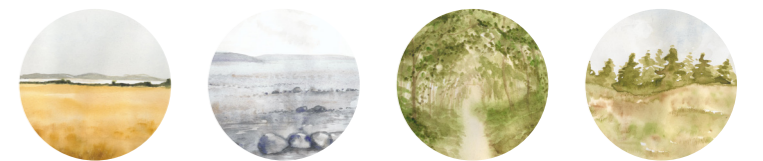

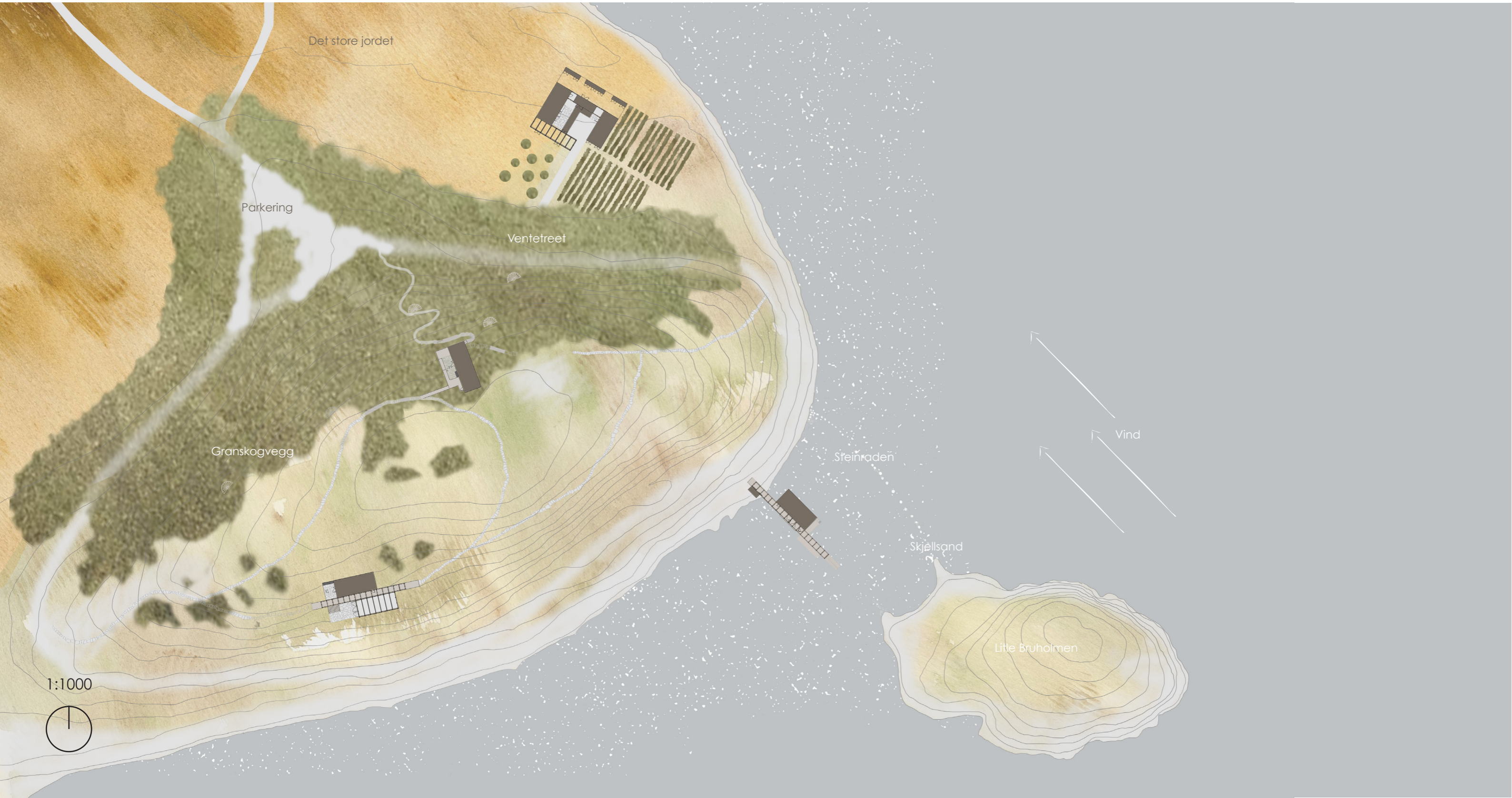
BARNEHAGE **NATURLIGVIS**

Marie Lowzow Morland
Diplom høst 2014
Veileder: Eileen G. Johnsen

Sør Trøndelag

Ørlandet

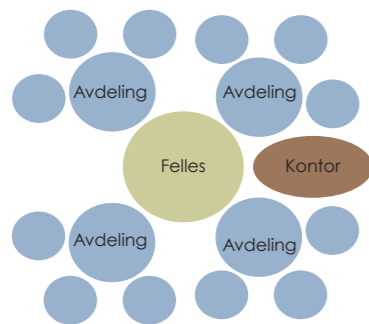

Gjennom prosjektering av naturbarnehage, vil jeg undersøke hvordan man kan tilrettelegge for barns læring gjennom lek i naturen

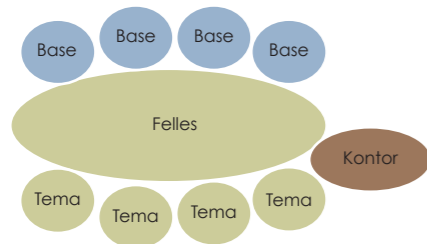
BARNEHAGE

Barnehagen har utviklet seg både i innhold på måten den har vært organisert. Det har gjort at vi har flere ulike typer barnehager i dag. Disse kan som regel plasseres inn i kategoriene avdelingsbarnehage, basebarnehage eller sonebarnehage. Felles for disse er at barna er organisert i flere barnegrupper innenfor den samme byggingen.

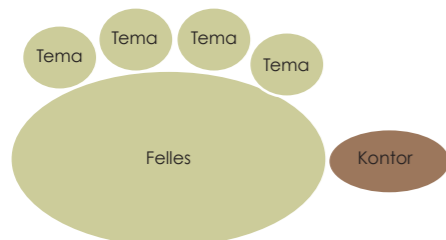
AVDELINGSBARNEHAGE

BASEBARNEHAGE

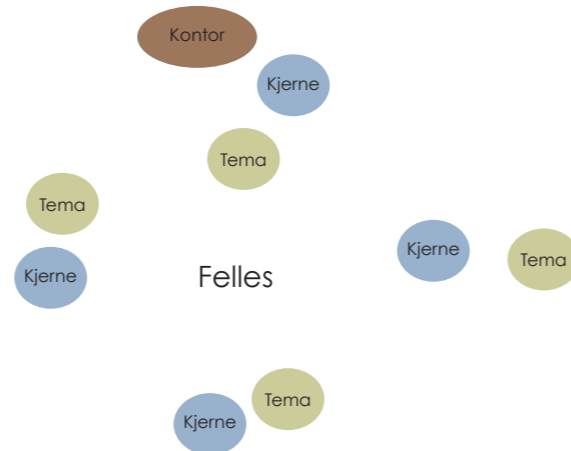
SONEBARNEHAGE

KONSEPT

Jeg ønsker å lage en naturbarnehage som legger til rette for at barna skal få naturopplevelser. For at hver barnegruppe skal være mest mulig omgitt av natur, vil jeg ta fra hverandre barnehagen og plassere de ulike barnegruppene på ulike steder ute i naturen. Hvert av stedene har sin karakter med sine kvaliteter. Barna skal kunne dra på besøk til hverandre og på den måten oppleve ulike sider ved naturen i området.

Jeg har brukt Bruholmen på Brekstad som eksempel på en tomt for et slikt konsept. Der har jeg sett 4 ulike typer landskap: Dyrket landskap, våtmark, skogen og lyngheiene. På hvert av disse stedene vil jeg plassere en avdeling. Hvert av landskapene har sine kvaliteter og innbyr til ulike aktiviteter. Ved å gå på besøk til hverandre kan de få flere ulike naturopplevelser enn om hele barnehagen var plassert på et sted.

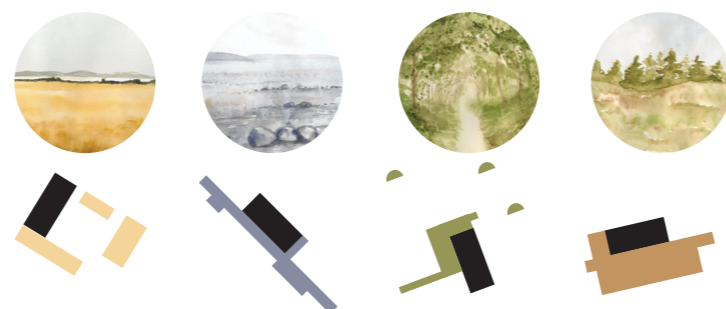

KJERNEN

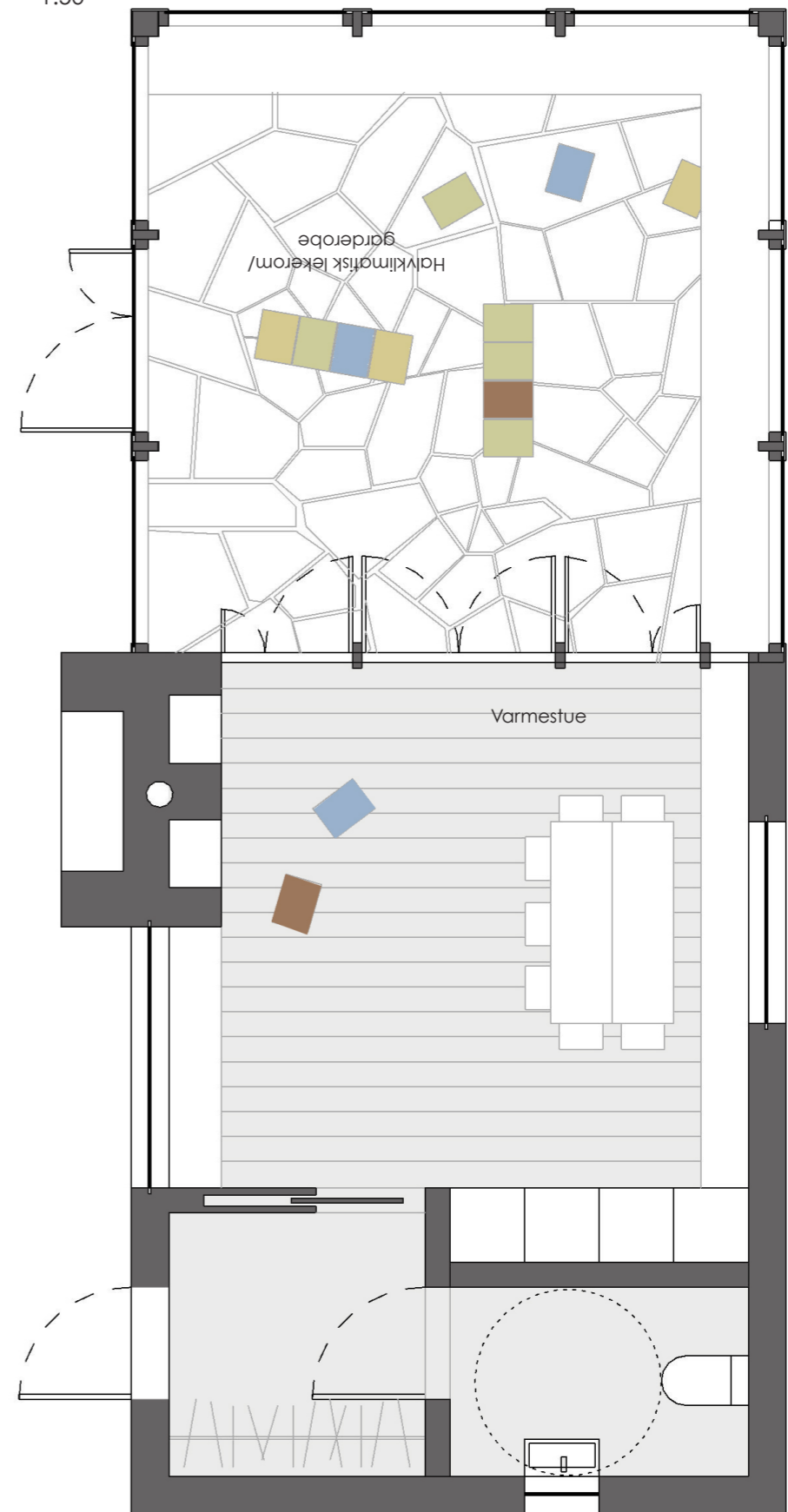
Alle barnegruppene har noen felles behov. Et sted å gå inn når det er grisevær, kjøkken, toaletter, og garderobe. Disse funksjonene vil jeg legge i et bygg jeg kaller kjernen. Hver barnegruppe får en kjerne. Rundt kjernen tilrettelegges det for lek i naturen tilpasset de aktivitetene som landskapet som innbyr til. Etersom barna først og fremst skal være ute, må uterommet få mest plass og innerrommet bli mindre.

Kjernen er delt opp i tre ulike deler med ulik grad åpenhet ut mot naturen som omgir den, og med ulik grad av klimatisering. Varmestuen og det halvklimatiske rommet kan åpnes opp mot hverandre. En liten høydeforskjell mellom de to rommene skal hjelpe for at sand ikke skal komme lenger inn i bygget.

1:50

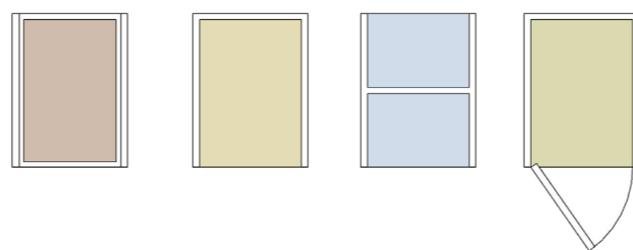
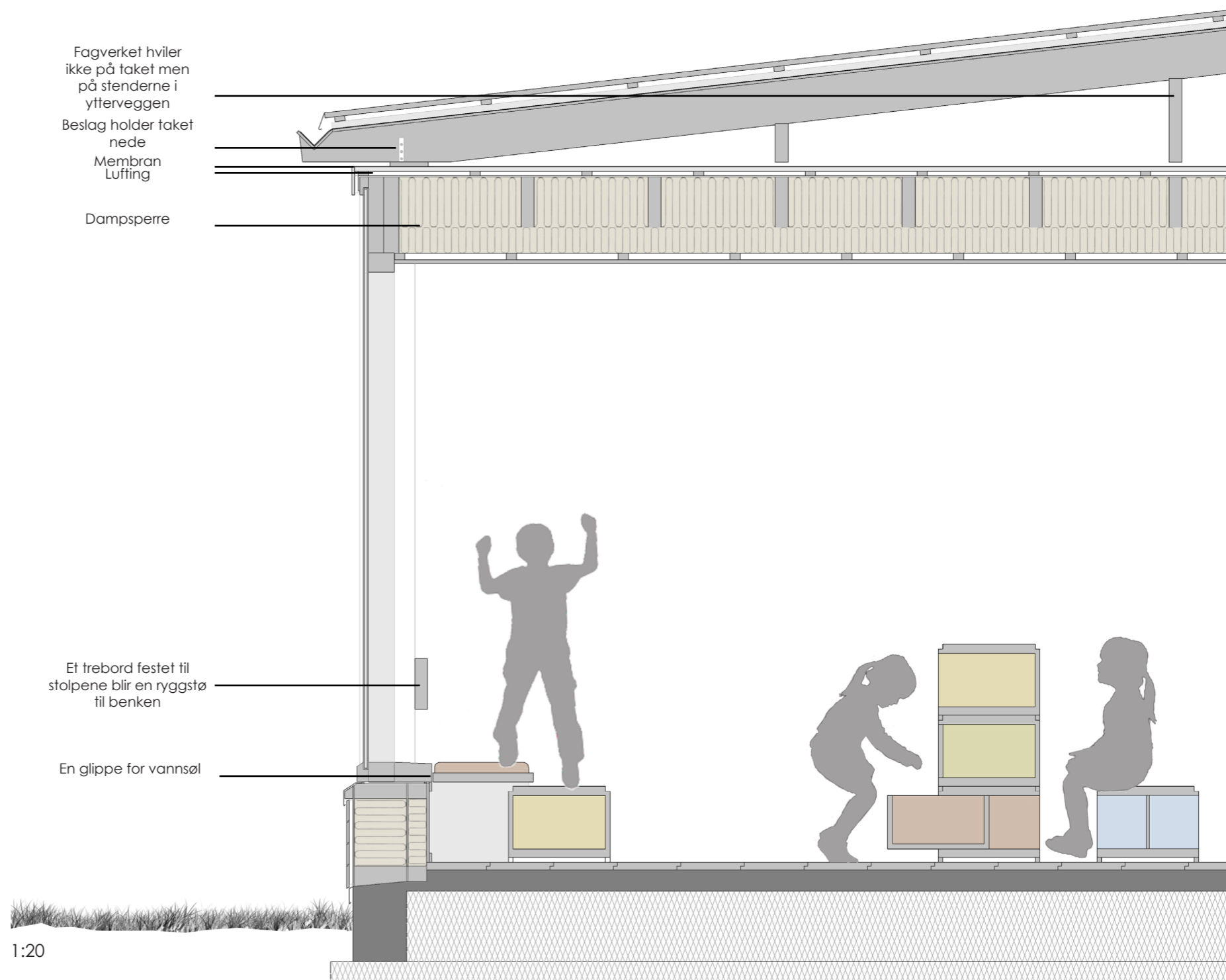

MODULMØBLER

For at det lille rommet skal kunne fungere godt, bør rommet være fleksibelt slik at foreldre kan bli invitert til St. Lucia-feiring og påskefrokost. Derfor har jeg laget noen modulumøbler som kan flyttes rundt på, og stables i høyden. Barna kan selv skape egne rom mellom modulene, og bruke dem som bord eller krakk avhengig av aktiviteten.

Modulene er har ulike farger slik at barna vet hva som er i hvilken boks til tross for at de blir flyttet på. Fargekodingen kan også si noe om tyngden på boksene slik at barna vet hvilke som er lettere å løfte opp på de andre.

Når boksene ikke er i bruk kan de plasseres under en benk langs veggen. Puten på benken kan også legges på gulvet slik at barna kan sitte på knærne, og bruke benken som arbeidsbenk. Da får de bundet beina slik at de lettere kan konsentrere seg om aktiviteten.

TALLERKENHYLLEVEGGEN

Førran noen av vinduene i kjernen er det satt opp noen hengslede tallerkenhyller. I disse kan barna stille ut tegninger og de fineste pinnene.

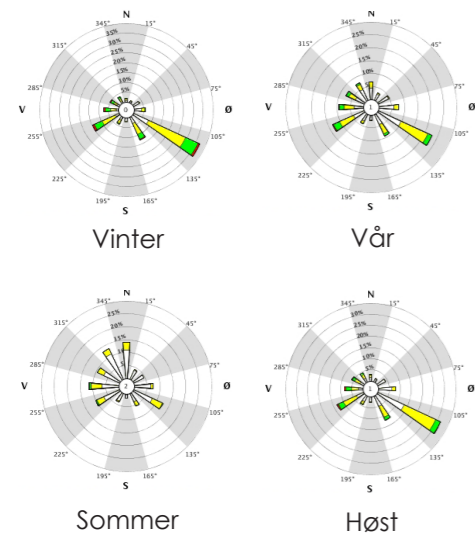
Bøkene blir godt synlig med koveret frem og det blir god oversikt over hva de kan velge mellom. Barna kan selv forandre utseenet til veggen ved å plassere opp og ned kunstverkene sine. På hylleveggen henges det også opp krokar hvor de kan henge opp klærne sine.

MODELLBILDER

KLIMA

Det finnes ikke dårlig vær bare dårlige klær sies det. Men det blir fort hyggligere å være ute dersom man kan finne le for vinden. Noen av områdene det bygges på er store åpne områder hvor vinden kan føles på kroppen.

Vind

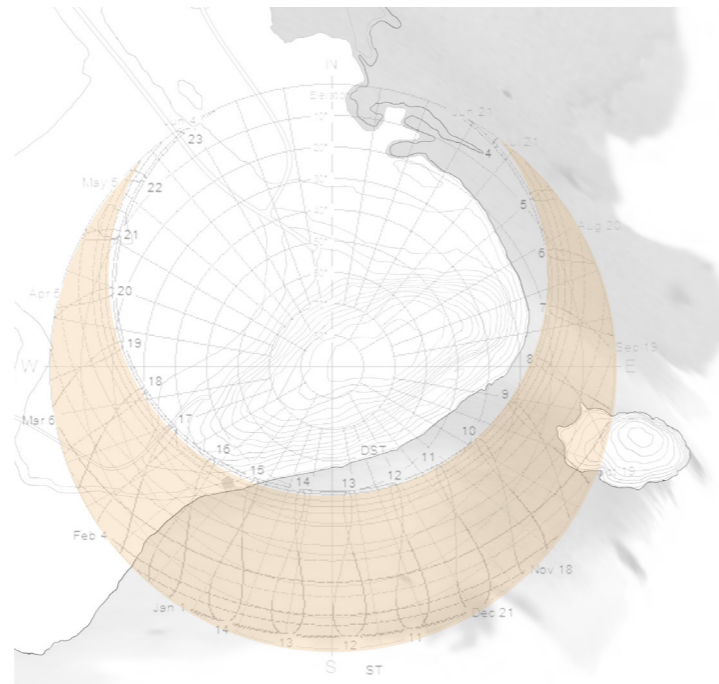
Vinden på Ørlandet kommer hovedsakelig fra sørøst. Vinden kan ta med seg fuktighet fra fjorden og inneholde byer. Bygene er ofte korte og skyene slipper ofte det meste av nedbøren litt lenger inne på fastlandet ved Austrått.

Sommervinden:
Solgangseffekten om sommeren gjør at vinden kan dreie ut over dagen og få andre retninger enn sørøst. Vindhastigheten er noe lavere om sommeren, og man kan få lange perioder med oppholdsvær og sol. Skogen i nordvest vil kunne skjerme en del for vinden fra nordvest. Selv om denne vinden er svakere, er den kjølig. Hvis man kan skjerme for vinden fra nordvest, kan man få fine oppholdsarealer ute.

Vintervinden:
Vintervinden kommer først og fremst over fjorden fra sørøst. Fuktig luft fra fjorden kan kjennes ekstra kald.

Tak over taket:

Over kjernen plasseres det et tak som tar hensyn til både vindretning og linjene i landskapet. Taket vil ta hånd om det meste av nedbør.

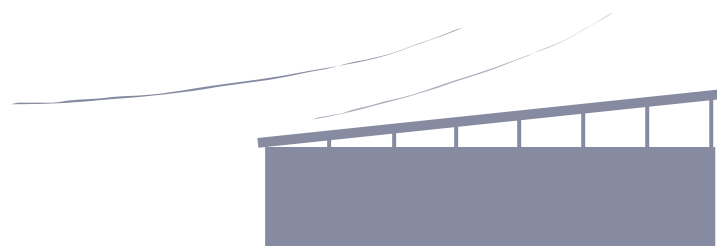
Sol

Tomten har gode solforhold hvor det eneste som danner skygge er trærne i skogen. Det er store forskjeller på sommer og vinter.

Desember:
Soloppgang 10.00
Solnedgang 15.00

Juni:
Soloppgang 03.00
Solnedgang 23.00

På vinteren vil barna være i barnehagen mens det er mørkt ute.

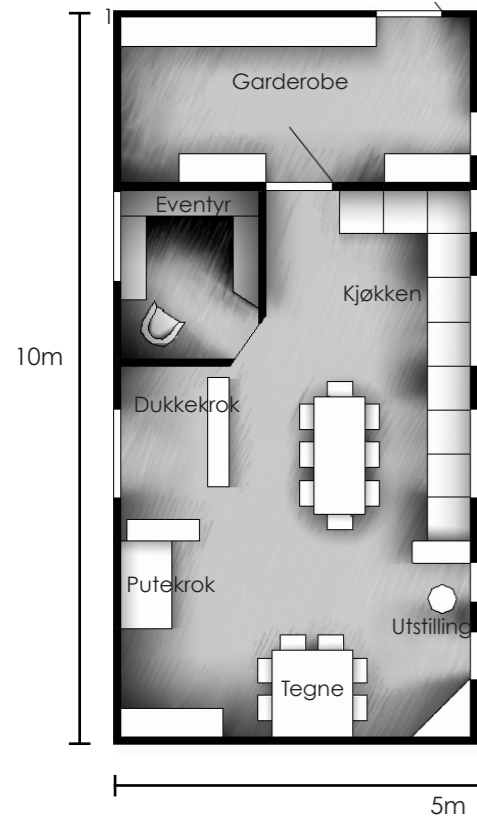
PÅ TUR MED SOLSIKKEN BARNEHAGE

Skogsbarna skal på tur. På veien smaker vi på nyper fra nypebuskene. Det er høst. Alle har med seg en vedkubbe til bålet. Alt vi trenger har vi i sekken og en liten tralle som vi samarbeider om å trille til stedet vårt. I trallen har vi med oss noen lange tau. Med dem heiser vi steiner opp i trærne, hopper tau og klatrer opp fjelskrenter. Hvis det regner tar vi på oss regntøy. De som har glemt regntøyet søker ly i gapahuken til det stopper. Lent inntil gapahuken står det et lager med stokker. De bruker vi til å lage hytter med.

Vi har fått beskjed om å holde oss innenfor noen punkter i landskapet. Det er et tre med en blå strek på, et gjærde og hyttene våre. Det er helt greit. Selv om det alltid er fristende og gøy å klatre over gjærdet uten at de voksne ser det. Å gå forbi treet er ikke like spennende. Nede ved vannet prøver vi å komme ut til dypere vann uten å bli våt på klærene. Det er bare Kristoffer som vasser ut i det kalde vannet. Det er der krabbene er! Vi finner til slutt en båt som er fortøyet til land, som er lett å krabbe oppi. Det er gøy å kjenne på bølgene under båten. Vi bader, lager mønster i sanden, lekesloss på gressplenene og samler skatter på hemmelige steder de voksne ikke vet om. De liker ikke glasskår like godt som oss. Ser de ikke hvor fint de skinner i solen?

Å nei! Skal vi hjem? Leken blir avbrutt. Vi tar med oss pinnene vi lekte med. Kasper sin pinne er et flott sverd, mens pinnen til Jasmin er en søt valp som må mates og passes på. Klart vi må ha dem med hjem til barnehagen!

Hjemme i barnehagen har skogsbarna et eget lite hus i midten av barnehagen hvor de holder til. Huset er lite, men fungerer helt fint for en gruppe på 10 barn. Her har de hatt påskefrokost og St.Lucia-feiring med foreldrene. Med flyttbare møbler blir rommet fleksibelt.

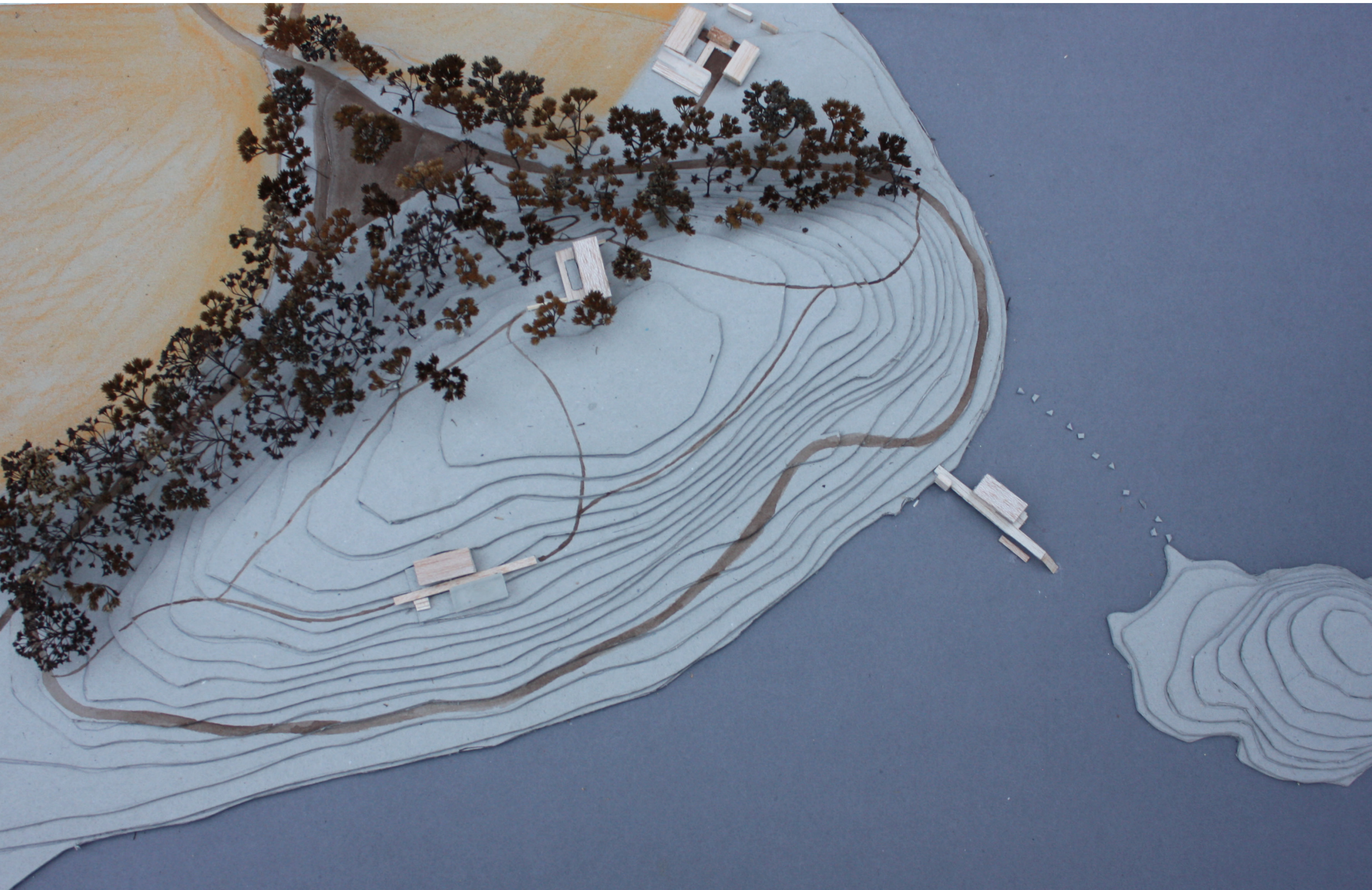
"Hvis man klatrer over gjerdet bak garasjen ved lavoen, rekker man å løpe så langt at de voksne ikke rekker å ta deg igjen når de oppdager at du er borte"

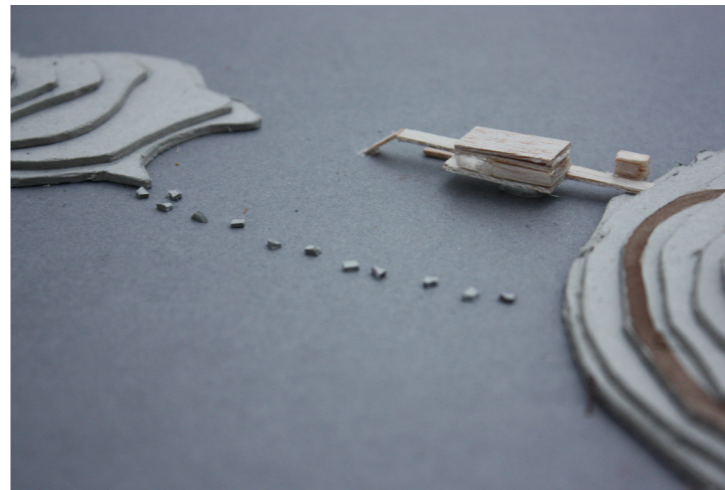
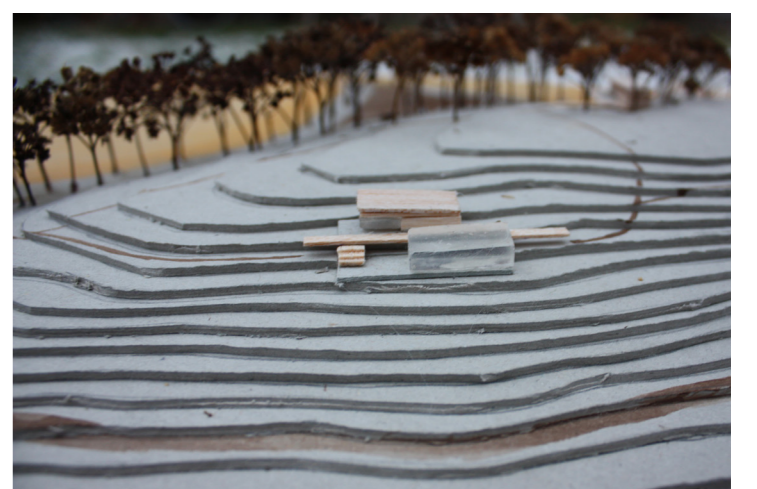
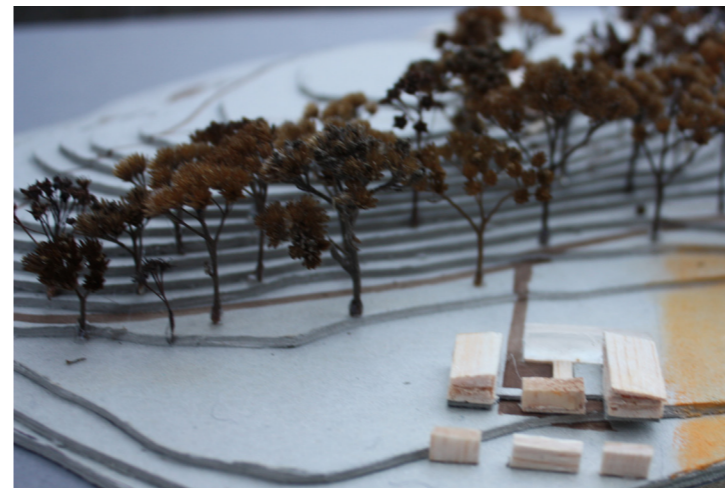
"Kom så leter vi etter hull i gjerdet"

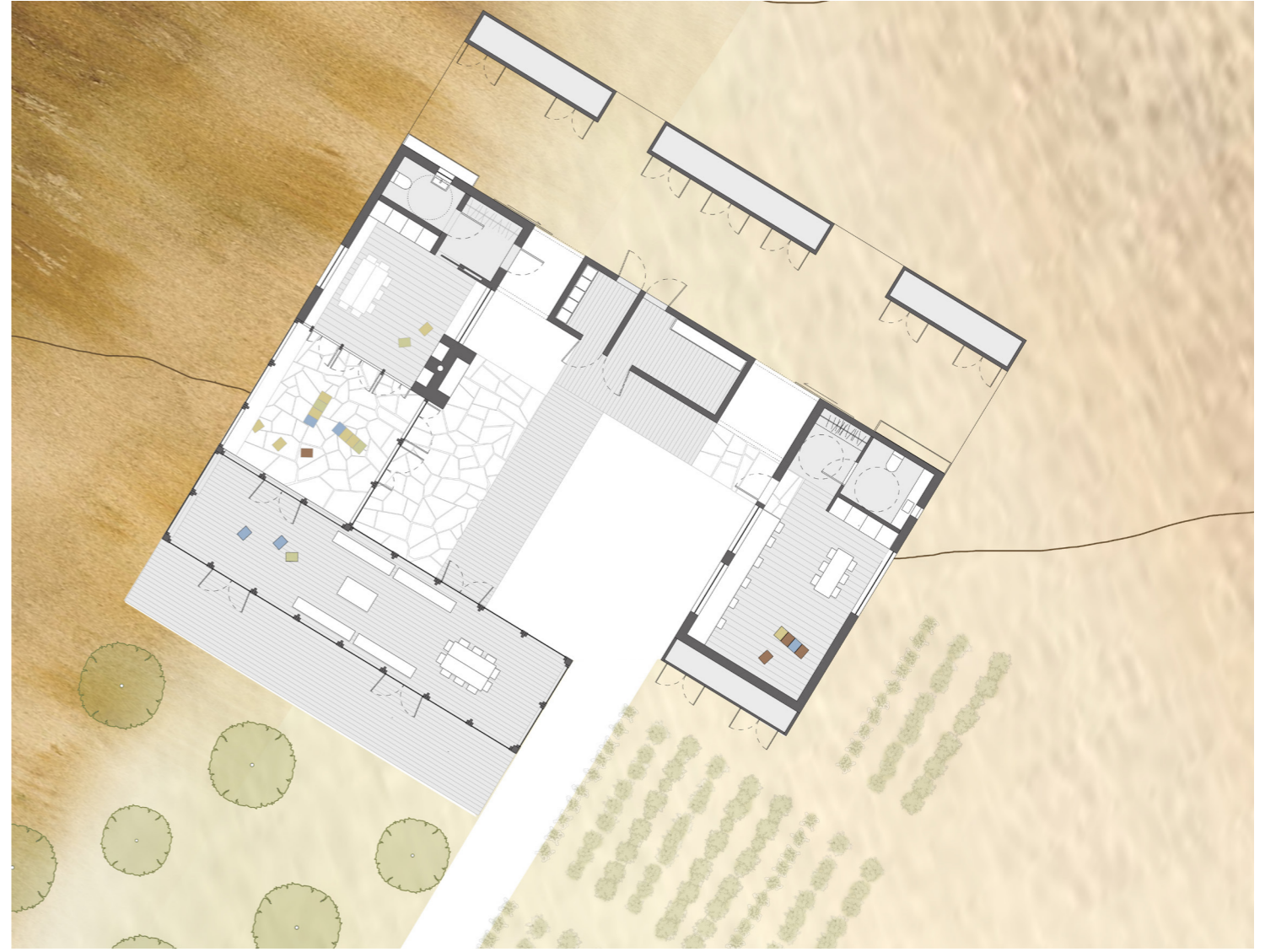
"Kom, så skal jeg vise deg en hemmelighet! Hysj, ikke si dette til de voksne. Vi får egentlig ikke ta på glasskår skjønner du"

"Kvae er tårene til treet... Det må være ensomt å være et tre, da er det fint at vi leker med det!"

STEDET VED JORDET

"Visste du at du kan lage suppe av brennesle? Det smaker godt! Mye bedre enn å brenne seg!"

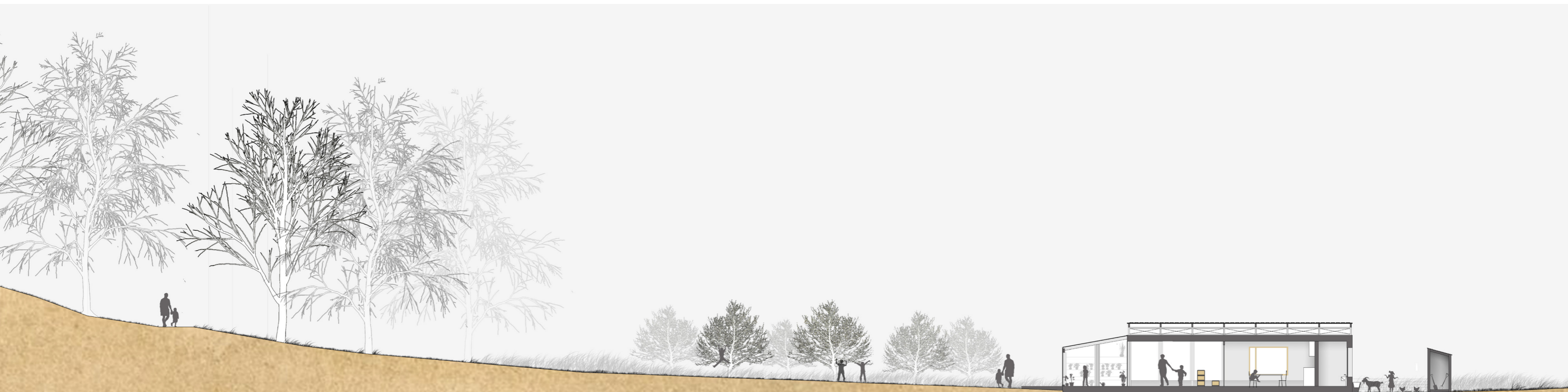
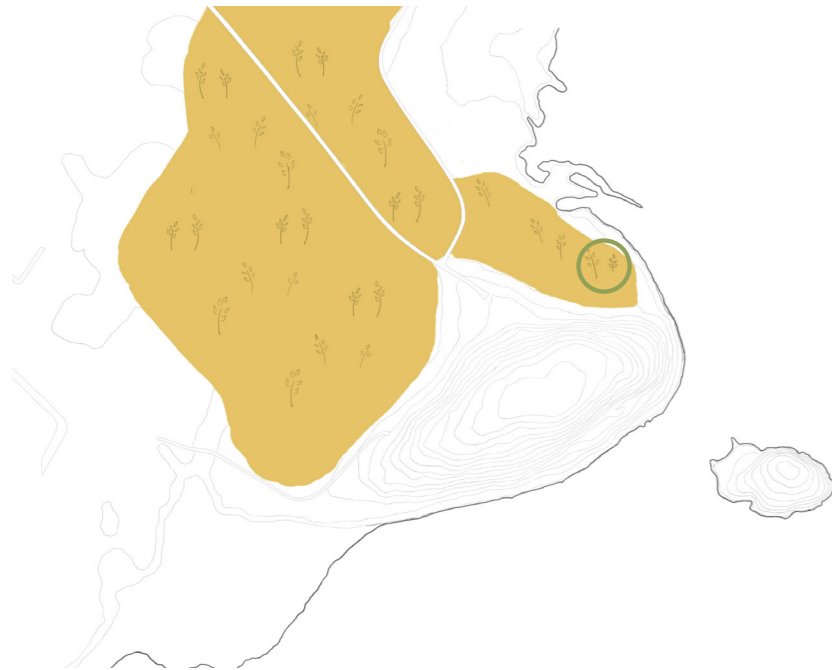
Yasmin 5 år

På gården lærer barna å ta ansvar og passe på planter og dyr. De får en forståelse av hvor maten kommer fra, verdien av planter og dyr, og hvordan høste på en bærekraftig måte. Barna får en følelse av tid gjennom daglige rutiner hvor gjeitene skal mates, og sesongbetonte aktiviteter hvor det høstes eller sås. Lukten av urter, jord og grønnsaker, smake, og kjenne. Alle sansene blir brukt.

Gården består av 4 bygg som danner et lunt gårdstun. Det er kjernen, et drivhus, barnehagelærerhuset og et bygg som fungerer som hjem for både høns og gjeiter. På gårdstunet kan man løpe og leke på et hardt underlag. Der er det også en bål plass hvor man kan komme og varme seg litt hvis det skulle bli litt kaldt. I drivhuset dyrkes det urter og grønnsaker. Aktiviteten i drivhuset kan dras ut på en treplattning på sørsiden. Fra kjernen, kan barna se ut over den store åkeren til den voksne bonden. Det er spennende når bonden tar med seg traktoren og skal pløye.

Bak hønsehuset/gjeitehuset er det laget en plass hvor gjeiter og høns kan komme seg ut og lufte seg. I bakkant av denne plassen er det plassert boder med fôr og redskaper til å gjøre det rent og trivelig for dyrene.

På sørsiden av gården ligger frukttrær og rader med grønnsaker og bærbusker

STEDET PÅ VANNET

”Se på det fine skjellet jeg fant! det kan bli et fint havfruesmykke”

Ella 6 år

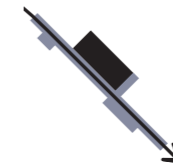
Bygget og bryggen står på peler ute i vannet, og peker ut mot den ene tuppen til Little Bruhomen. Mellom Bruhomen og den andre nordlige tuppen til Little Bruhomen går det en stripe med stein. Bryggen og steinraden danner et avgrenset område på våtmarken når det er middelvann og lavvann.

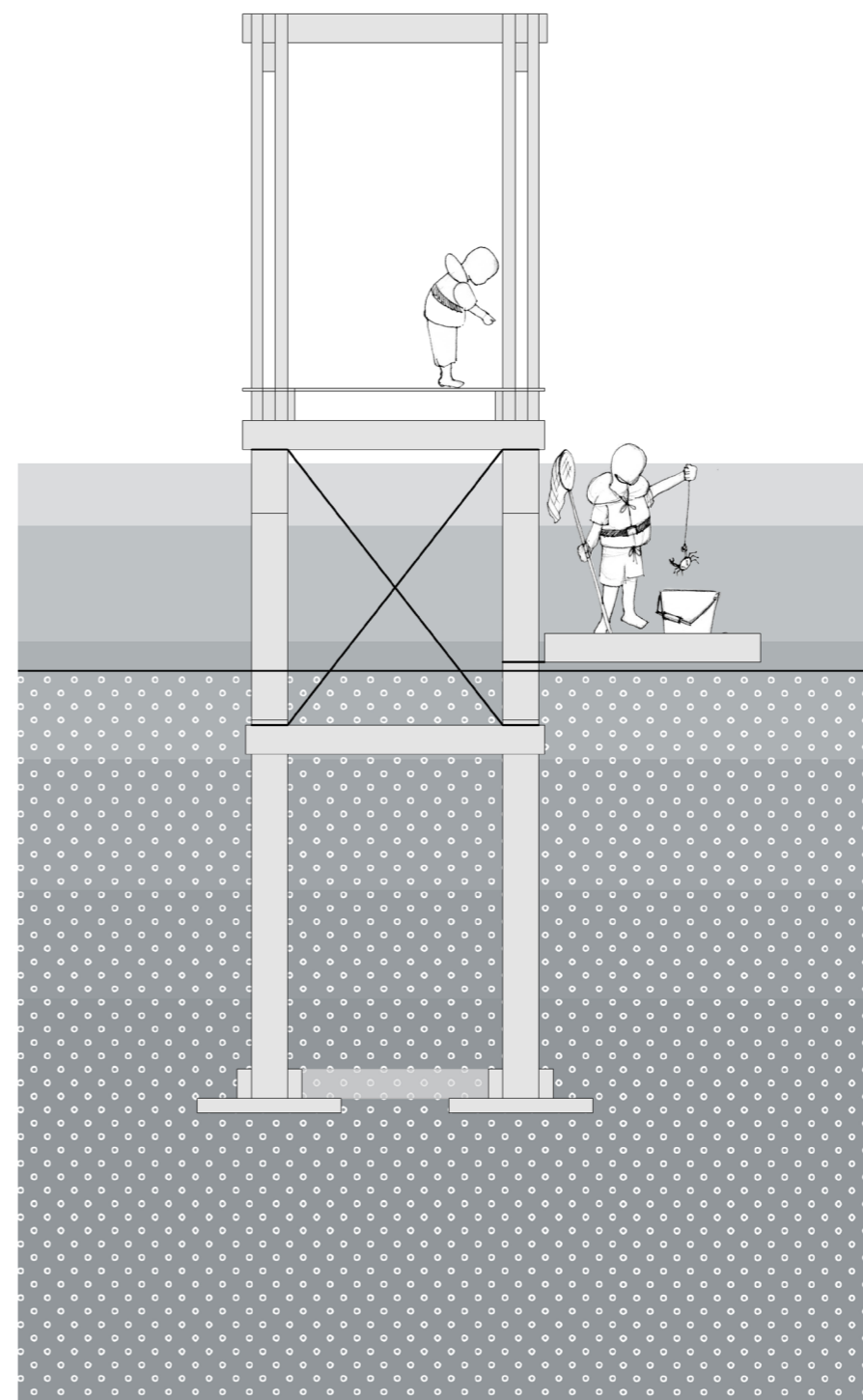
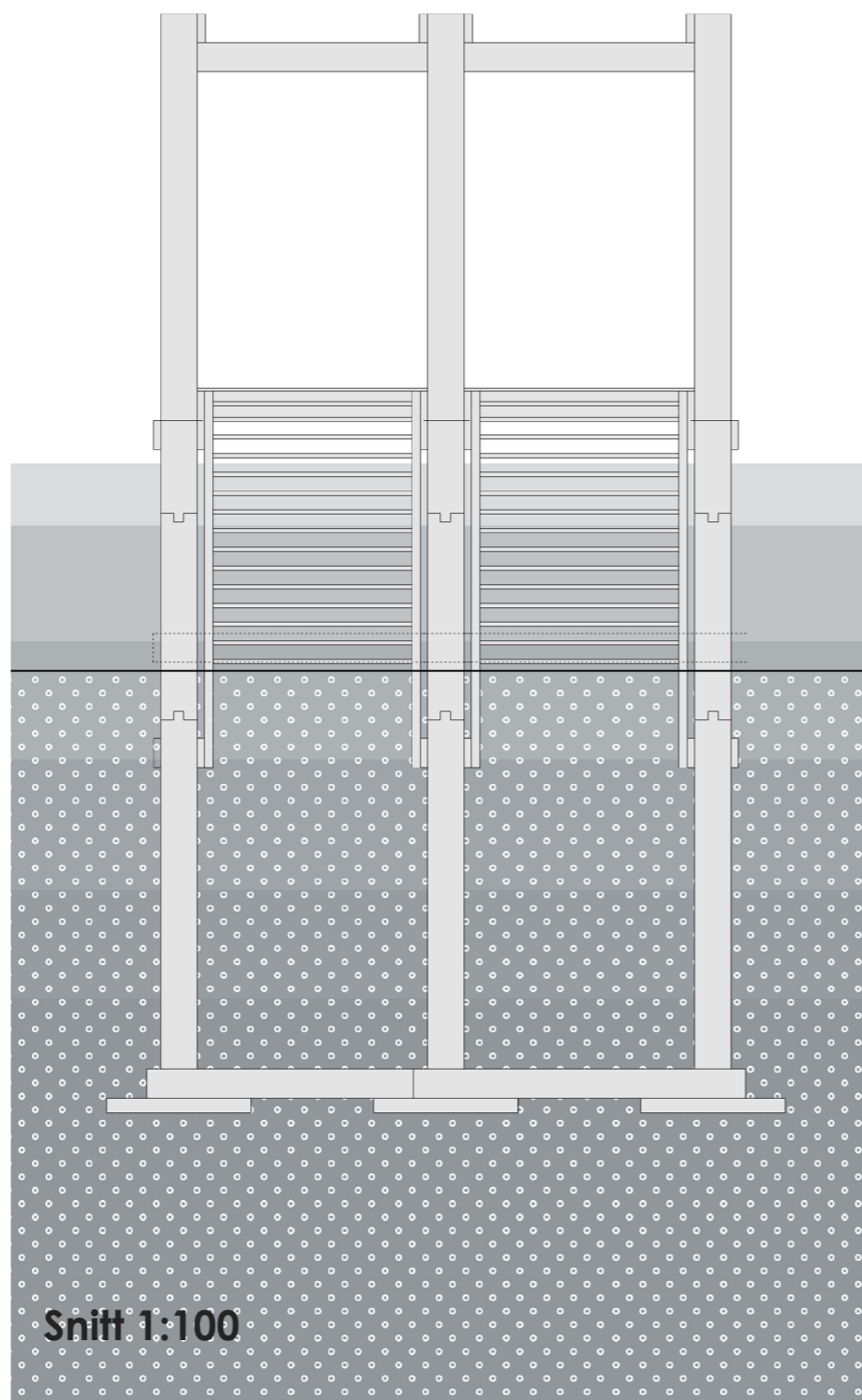
Når man skal ut på bryggen, må man først forbi en bod hvor man blant annet kan finne redningsvester før man kan gå videre ut på bryggen. Nedbøren som faller på skråtaket til kjernen blir samlet opp i et hjørne og renner ned i en rekke med bokser, hvor vannet renner fra den ene til den neste før det renner gjennom en rist i gulvet. Her kan barna leke med rennende vann. På sørsiden av bryggen ligger det en flytebrygge hvor barna kan komme helt ned til vannet når det er vann der. Flytebryggen er festet til pelene, og barna kan klatre ned en ribbevegg. Den siste biten av flytebryggen fungerer som en kabelferge over til Little Bruholmen. Den kan også brukes mellom flytebryggen og trappen i enden av bryggen.

Utenfor inngangen til kjernen er det satt opp benker mellom søylene som fungerer som arbeidsbenk.

For å skjerme for vinden er satt inn to hengslede levegger. I tillegg vil skyvedørene til boden kunne burkes som levegg. De går på skinne langs med stativet til bryggen.

STEDET VED LYNGEN

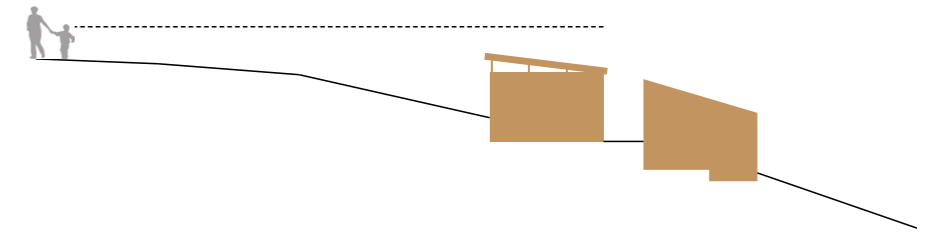
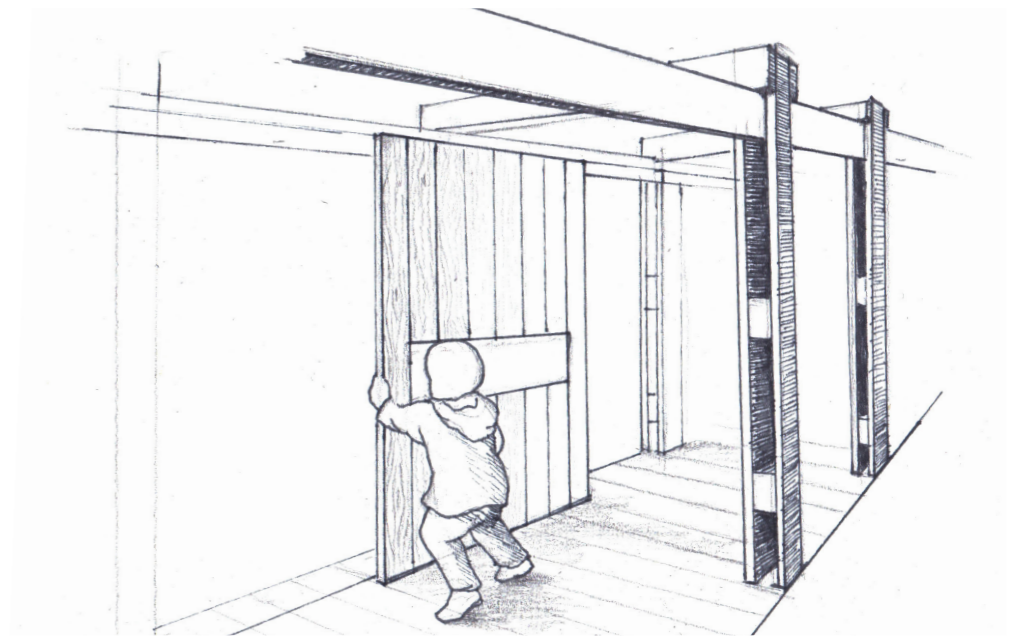
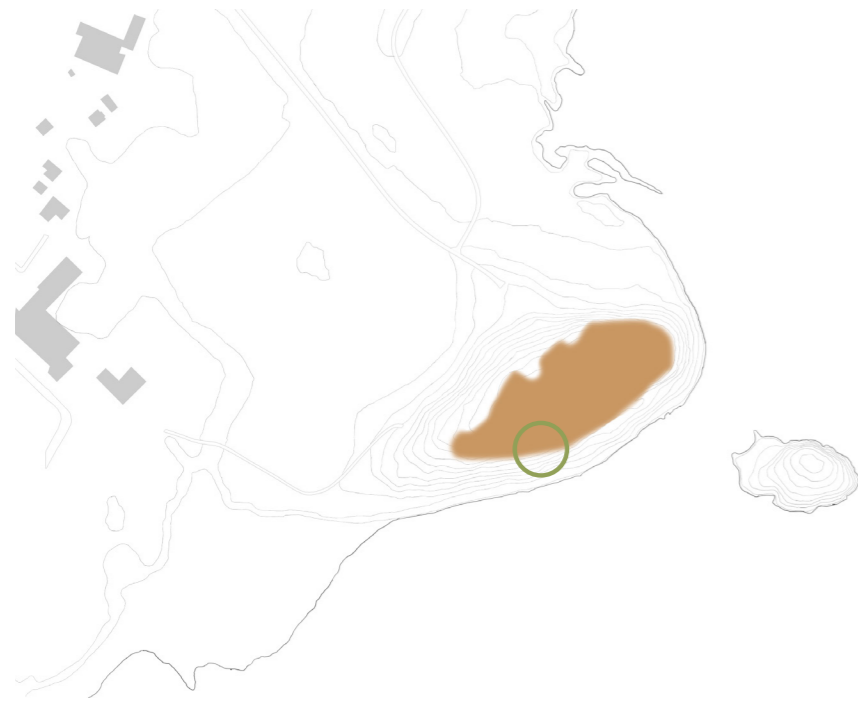
**"Men jeg vil leke med stokken i barnehagen også!
Hvorfor kan jeg ikke ta den med?"
(fordi den var for stor)**

Kasper 6 år

På lynchheimen er det mykt å ligge, man kan plukke bær om høsten, og plukke blomster om våren og sommeren. Her er det stort og oversiktlig, og veldig gøy å løpe, og lekesloss! På bakken er det lagt steinheller på stiene for å beskytte mose og lyng. Slik vil jeg lage en hovedsirkulasjon på området som tar for seg den største slitasten.

I tillegg til kjernen er det laget et tilsvarende stort bygg som består kun av et åpent halvklimate rom. Når barna er ute på tur, finner de gjerne skatter i alle størrelser. Inne i det halvklimate bygget er det tenkt at de kan få ta med seg større stokker og grener, og kan bygge inne på dager med dårlig vær. Programmering av dette rommet er først og fremst opp til barna, men som eksempler kan rommet få funksjon som verksted eller byggerom. I dette rommet trenger man ikke å rydde før man drar hjem, men byggverkene kan få stå og leken kan fortsette neste dag.

Vind kan være gøy. Man kan kaste småkvist og løv i været for å se at vinden tar tak, fly drage, eller kanskje til og med lene seg på den hvis den er sterk nok. Men av og til ønsker vi å søke ly. Langs et stativ mellom kjernen og det halvklimate bygget, finner man skyvedører som man kan trekke fram og tilbake for å skape le for vinden

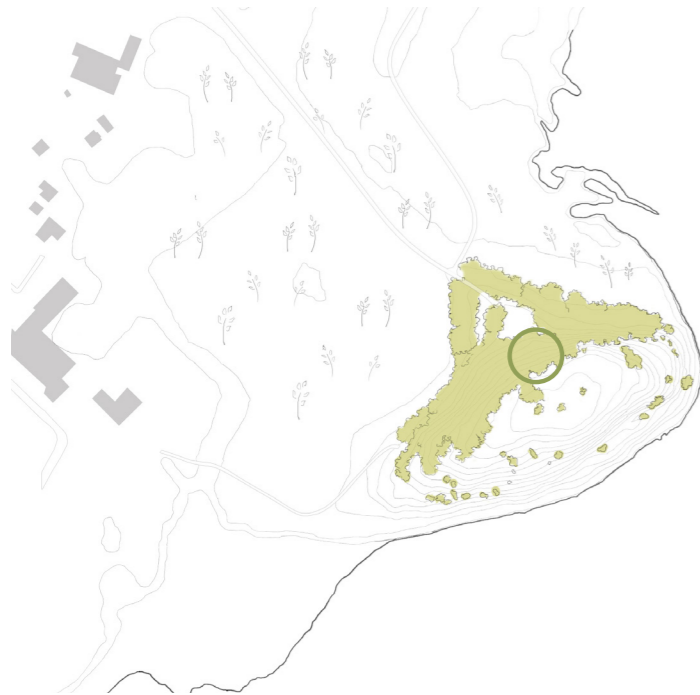

Byggene er lagt ned i terrenget slik at man ikke ødelegger for utsikten på toppen av Bruholmen. Det flate området på toppen er godt egnet for løping og hering

STEDET I SKOGEN

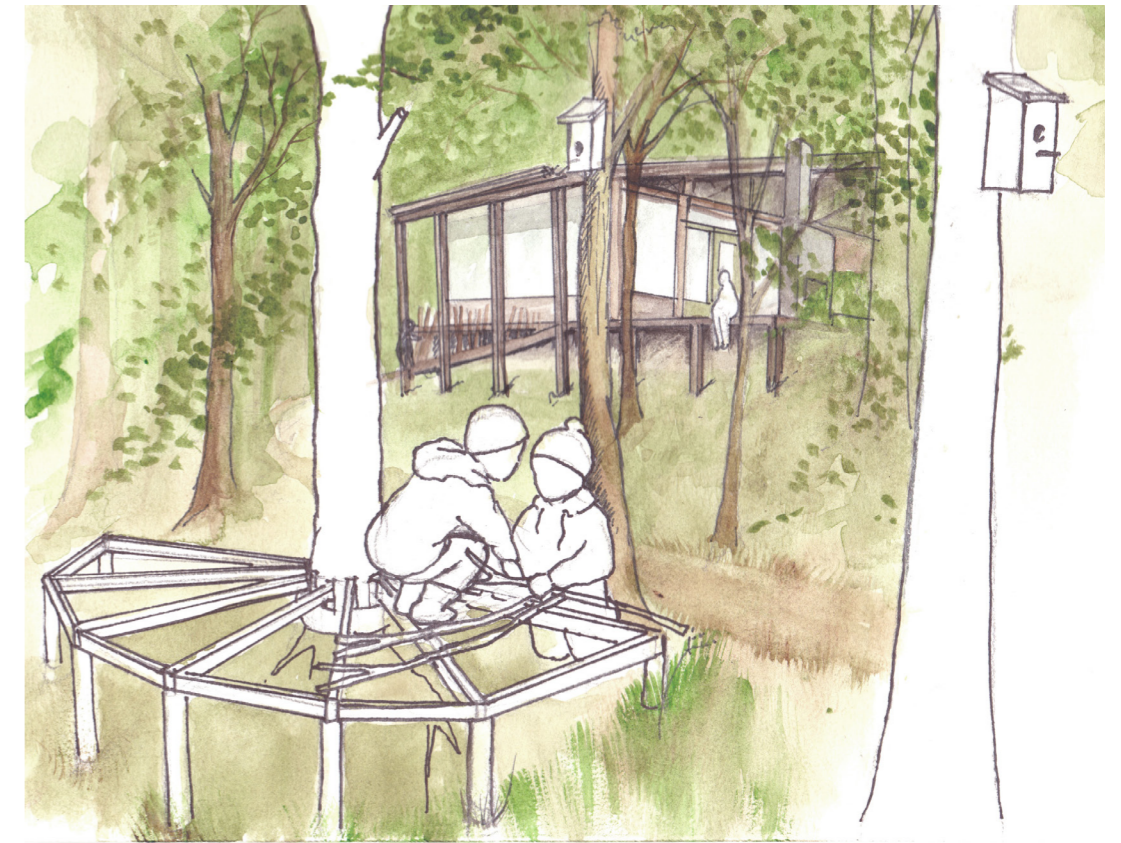

"Her var guttenes hytte. Vi la stokkene opp mot treet sånn. Jentenes hytte er der borte"

Kristoffer 6 år

Inne i den tette skogen er utsikten en helt annen. Vinden blir borte og solens stråler sildrer mellom bladene. Barna hopper fra stein til rot til rot igjen. Det er om å ikke gå på jorden. Det er gøy å løpe ned bakkene og kjenne på at tyngdekraften hjelper på farten. Fra parkeringsplassen kan man ta en snarvei på en svingete sti gjennom skogen opp til kjernen. Langs rampen opp til kjernen lagres det stokker av ulike størrelser under tak. Disse er nyttige å ha når man skal bygge hytte. Rundt om i skogen er det laget halvsirkelformede stativer som man kan bygge hytte på. Først må man legge greiner så man får et gulv. Etterpå kan man lene stokkene inn til trestammen som blir flotte vegger og tak.

Ved bålplassen sitter barna på trestubber eller kanten til treplattingen. Treplattingen brukes også som en liten scene. Da blir de som sitter på trestubbene publikum.

1:200

